

α) Ὁ ἀναμενόμενος Χριστός

Στό Σύμβολο τῆς πίστεως ὁμολογοῦμε πίστη στόν ἐρχόμενο Χριστό: «Καί πάλιν ἐρχόμενον μετά δόξης κρῖναι ζῶντας καί νεκρούς...».

Ὁ ἴδιος ὁ Χριστός μίλησε στούς Μαθητές του γιά τή Δευτέρα Παρουσία του, πού συμπίπτει μέ τό τέλος τοῦ κόσμου. Ἄλλά καί οἱ δύο ἄγγελοι, πού παραβρέθηκαν κατά τήν Ἀνάληψη, διαβεβαίωσαν τούς ἀποστόλους ὅτι ὁ Ἰησοῦς θά ἔλθει κατά τόν ἴδιο τρόπο, ὅπως τόν εἶδαν νά ἀνεβαίνει στούς οὐρανοῦς. (Πρ. 1, 11).

Ἀπό τήν ἡμέρα τῆς Ἀναλήψεως ἄρχισε γιά τήν Ἐκκλησία μιά καινούρια ἡμέρα, ἡ ἡμέρα – περίοδος τῆς ἀναμονῆς τῆς Παρουσίας τοῦ Χριστοῦ. Ἡ περίοδος αὐτή κυριαρχεῖται ἀπό τήν ἐλπίδα. Ἡ χριστιανική θεολογία εἶναι κυρίως θεολογία τῆς ἐλπίδας. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος λέγει: «Δέν ἔχουμε ἐδῶ μόνιμη πόλη (πατρίδα), ἀλλά μέ πόθο ζητοῦμε τή μέλουσα» (Ἑβρ. 13, 14). Καί σέ μιά ἄλλη ἐπιστολή του ὁμολογεῖ: «Λησμονῶ τά παλαιά καί προχωρώντας πρός ἐκεῖνα πού εἶναι ἐμπρός, τρέχω πρός τό τέρμα, πρός τό βραβεῖο τῆς ἐπουράνιας κλήσεως τοῦ Θεοῦ διά Χριστοῦ Ἰησοῦ» (Φιλιπ. 3, 13).

Τά χωρία αὐτά φανερώνουν τό δυναμικό χαρακτήρα τῆς χριστιανικῆς πίστεως καί ζωῆς. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος παρουσιάζεται ἐδῶ νά ζεῖ καί

νά κινείται στη διάσταση του μέλλοντος, σάν νά χάθηκε κάθε άλλη χρονική διάσταση (παρελθόν - παρόν). Ὁ Χριστιανισμός εἶναι προσδοκία. Μολονότι δέν ἀδιαφορεῖ γιά τό παρόν, δέν ἀναφέρεται στό ἐδῶ, ἀλλά στό ἐκεῖ. Ἔτσι ἀνταποκρίνεται στή βασική ιδιότητα τῆς ἀνθρώπινης ὑπάρξεως, νά τείνει πρὸς τό μέλλον.

Ἡ χριστιανική ἐλπίδα καί προσδοκία ἀναφέρεται στόν ἐρχόμενο Κύριο, στή δευτέρα παρουσία του, στήν κρίση καί στό νέο αἰώνα, δηλαδή στή Βασιλεία τοῦ Θεοῦ. Ὁλόκληρη ἡ ἱστορία, σύμφωνα μέ τή χριστιανική πίστη, προσανατολίζεται πρὸς τή Βασιλεία τοῦ Θεοῦ.

β) Ὁ Κριτής τῶν ζωντανῶν καί τῶν νεκρῶν

Κατά τήν Ἁγία Γραφή καί τή διδασκαλία τῆς Ἐκκλησίας ὁ Κύριος θά ἐλθεῖ μέ ὄλη τή δόξα του στόν κόσμο γιά δευτέρη φορά, γιά νά κρίνει τοὺς ζῶντες καί τοὺς νεκρούς. Ἡ *Δευτέρα Παρουσία* τοῦ Κυρίου προφητεύεται στήν Παλαιά Διαθήκη ἀπὸ πολλοὺς προφῆτες (Ἡσαΐας, Ἰωήλ, Μαλαχίας, Σοφονίας, κ.ἄ.). Καί στήν Καινὴ Διαθήκη βεβαιώνεται ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸν Κύριο καί τοὺς Ἀποστόλους.

Ὁ χρόνος τῆς Δευτέρας Παρουσίας δέν ἀποκαλύφθηκε. Κηρύττοντας πολλές φορές ὁ Κύριος ὅτι ἡ δευτέρη ἔλευσή του θά παραμείνει ἄγνωστη στοὺς ἀνθρώπους, προτρέπει τοὺς Μαθητές του νά γρηγοροῦν καί νά εἶναι διαρκῶς ἔτοιμοι.

Ἡ Δευτέρα Παρουσία τοῦ Κυρίου συνδέεται μέ τή γενική κρίση. Πρὶν ὅμως ἀπ' αὐτή θά γίνει ἡ ἀνάσταση τῶν νεκρῶν καί ἡ ἀλλαγὴ τῶν ζώντων. Οἱ ψυχές ξαναβρίσκουν τὰ σώματά τους. Ποιά θά εἶναι ἡ μορφή καί ἡ ἀκριβὴς κατάσταση τῶν ἀναστημένων σωμάτων, ἡ ἡλικία τους κτλ., εἶναι ἐρωτήματα ἀναπάντητα. Ἡ ἀνάσταση εἶναι μιὰ υπέρτατη ἀνύψωση πού βγάζει τὴν ἀνθρώπινη ὑπαρξη ἀπὸ τὰ γνωστά μέτρα τῆς. Ἡ θεία παντοδυναμία ὑπερυψώνει τὸν ἄνθρωπο σὲ μιὰ ἄγνωστη διάσταση. Τὸ μόνο πού μπορούμε νά ποῦμε εἶναι ὅτι τὸ ἀναστημένο ἀνθρώπινο σῶμα θά εἶναι παραπλήσιο μέ τὸ σῶμα τοῦ ἀναστημένου Ἰησοῦ. Θά εἶναι ἄφθαρτο, τέλειο, χωρὶς ὑλικές ἀνάγκες. Τὴν κοινὴ ἀνάσταση ἀκολουθεῖ ἡ γενικὴ κρίση, ἡ πλήρης ἀπονομή καί ἡ ἐπικράτηση τῆς δικαιοσύνης μέ γνώμονα τὰ ἔργα τῆς ἀγάπης, πού ἀποτελοῦν ἐκδήλωση τῆς πίστεως. Ἀποτέλεσμα τῆς κρίσεως εἶναι ἡ αἰώνια ζωὴ καί μακαριότητα τῶν δικαίων κοντὰ στό Θεό καί ἡ αἰώνια δυστυχία τῶν ἀμετανόητων ἀμαρτωλῶν μακριὰ ἀπὸ τὸ φῶς καί τὴν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ.

Μέ τή γενική κρίση συνδέεται καί ἡ συντέλεια τοῦ κόσμου, ὄχι ἡ καταστροφή καί ἐξαφάνισή του ἀλλὰ ἡ ἀλλαγὴ καί ἀνακαίνισή του.

Ὁ Παντοκράτορας. Τοιχογραφία Θεοφάνους τοῦ Κρητός στήν Ἱ. Μονή ἀγίου Νικολαοῦ Μετεώρων (1527)

Κατά τόν ἀπόστολο Παῦλο ἀφοῦ μέ τή δεύτερη ἔλευση τοῦ Χριστοῦ καταργεῖται τό κακό καί ὁ θάνατος, εἶναι ἀνάγκη καί ἡ φύση, πού εἶχε ὑποταχθεῖ στή ματαιότητα καί τή δουλεία τῆς φθορᾶς, νά ἐλευθερωθεῖ ἀπό τά δεσμά τῆς φθορᾶς, γιά νά μετάσχει στήν ἐνδοξη ἐλευθερία τῶν τέκνων τοῦ Θεοῦ (Ρωμ. 8, 21).

γ) Ἡ σημασία τῆς Δευτέρας Παρουσίας γιά μᾶς

Ἡ Κυριακή τῆς Ἀπόκρεω, πρὶν ἀπὸ τὴ Μεγάλη Τεσσαρακοστή, εἶναι ἀφιερωμένη στὴ μέλλουσα κρίση. Ἡ Ἐκκλησία τὴν Κυριακὴ αὐτὴ προβληματίζει κυρίως τὶς ράθυμες ψυχές, γιὰ νὰ τὶς ἀφυπνίσει καὶ νὰ τὶς παρακινήσει σὲ μετάνοια. Ἡ προβολὴ τῆς δίκαιης κρίσεως τοῦ παντογνώστη Θεοῦ προκαλεῖ κάποιο φόβο καὶ μᾶς κάνει νὰ σκεφθοῦμε σοβαρὰ τὸν ἑαυτὸ μας, τὴ συμπεριφορὰ μας καὶ τὴ στάση μας ἀπέναντι στοῦ Θεοῦ καὶ στοῦ συνάνθρωπό μας. Τὴ μεγαλειώδη ἀλλὰ καὶ τρομερὴ σκηνὴ περιγράφει τὸ εὐαγγελικὸ ἀνάγνωσμα (Ματθ. 25, 31-46) καὶ ἡ ὕμνολογία τῆς ἡμέρας. Ἀπὸ τὰ πιὸ χαρακτηριστικὰ τροπάρια τῆς ἡμέρας εἶναι τὸ κοντάκιο:

«Ὅταν ἔλθῃς ὁ Θεὸς ἐπὶ γῆς μετὰ δόξης,
καὶ τρέμωσι τὰ σύμπαντα· ποταμὸς δὲ τοῦ πυρός
πρὸ τοῦ Βήματος ἔλκη, καὶ βίβλοι ἀνοίγονται,
καὶ τὰ κρυπτά δημοσιεύονται, τότε ρῦσαι με,
ἐκ τοῦ πυρός τοῦ ἀσθέστου, καὶ ἀξίωσον,
ἐκ δεξιῶν σου με στήναι, Κριτὰ δικαιοσύνης».

(Ὅταν ἔλθῃς Θεέ, στή γῆ μ' ὅλη σου τὴ δόξα,
καὶ τρέμουν τὰ σύμπαντα καὶ πύρινος ποταμὸς
ρέει μπρὸς στοῦ Βῆμα, καὶ βιβλία ἀνοίγονται
καὶ τὰ κρυφὰ δημοσιεύονται, τότε σῶσε με
ἀπὸ τὴν ἄσθηστη φωτιά καὶ ἀξίωσέ με,
Δίκαιε Κριτῆ, νὰ σταθῶ στὰ δεξιὰ σου).

Ἡ πίστη στὸν ἐρχόμενο Χριστὸ ἔχει μεγάλη παιδευτικὴ σημασία. Ἐχοντας ὑπόψῃ ὁ χριστιανὸς ὅτι ὁ κόσμος αὐτὸς δέν εἶναι ὁ τελευταῖος καὶ συνεπῶς δέν ἀποτελεῖ τὴ μόνιμη κατοικία του, βρίσκεται σὲ διαρκὴ κατάστασι ἐγρηγόρσεως καὶ μετάνοιας. Ξέρει ὅτι ἀπὸ τὸ παρὸν ἐξαρτᾶται τὸ αἰώνιο μέλλον του. Ἔτσι ἀποσπᾶται ἀπὸ τὴν ἁμαρτωλὴ προσκόλλησι στὶς ἐφήμερες ἀξίες τοῦ κόσμου τούτου καὶ μὲ διαδοχικὲς ὑπερβάσεις προχωρεῖ πρὸς τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὴν τελειώσι.

ΚΕΙΜΕΝΑ

«ὦ, ποία ὥρα τότε καὶ ἡμέρα φοβερά,
ὅταν καθίῃ ὁ κριτῆς ἐπὶ θρόνου φοβεροῦ!
Βίβλοι ἀνοίγονται, καὶ πράξεις ἐλέγχονται,
καὶ τὰ κρυπτά τοῦ σκότους δημοσιεύονται».

ἄγγελοι περιτρέχουσιν
ἐπισυνάγοντες πάντα τὰ ἔθνη.
Δεῦτε ἀκούσατε,
βασιλεῖς καὶ ἄρχοντες, δοῦλοι καὶ ἐλεύθεροι,
ἁμαρτωλοὶ καὶ δίκαιοι, πλούσιοι καὶ πένητες,
ὅτι ἔρχεται
ὁ μέλλων κρίναι πᾶσαν τὴν οἰκουμένην·
καὶ τις ὑποστήσεται ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ,
ὅταν ἄγγελοι παρίστανται, ἐλέγχοντες τὰς πράξεις,
τὰ ἐν νυκτὶ καὶ ἐν ἡμέρᾳ;
ᾠ, ποία ὥρα τότε!
Ἄλλὰ πρό τοῦ φθάσαι τὸ τέλος,
σπούδασον κράζουσα ψυχὴ.
Ὁ Θεός, ἐπίστρεψον,
σῶσον με ὡς ὁ μόνος εὐσπλαχνός».

(ᾠ, τί ὥρα τότε καὶ φοβερὴ ἡμέρα,
ὅταν καθίσει ὁ Κριτὴς σὲ φοβερό θρόνο!
Βιβλία ἀνοίγονται καὶ πράξεις ἐλέγχονται
καὶ τὰ κρυφὰ τοῦ σκοταδιοῦ δημοσιεύονται.
Ἄγγελοι τρέχουν πρὸς ὅλες τὶς διευθύνσεις
γιὰ νὰ συγκεντρώσουν ὅλα τὰ ἔθνη.
Ἐλάτε, ἀκούστε
βασιλιάδες καὶ ἄρχοντες, δοῦλοι καὶ ἐλεύθεροι,
ἁμαρτωλοὶ καὶ δίκαιοι, πλούσιοι καὶ φτωχοί,
ὅτι ἔρχεται
αὐτός πού θά κρίνει ὅλη τὴν οἰκουμένην.
καὶ ποιός θά ἀντισταθεῖ ἐμπρὸς σ' Αὐτόν,
ὅταν εἶναι παρόντες ἄγγελοι πού ἐλέγχουν τὶς πράξεις,
αὐτὰ πού ἔγιναν τῆ νύκτα καὶ τὴν ἡμέρα;
ᾠ, ποία ὥρα τότε!
ἀλλὰ προτοῦ νὰ φθάσει τὸ τέλος,
βιάσου, φώναξε ψυχὴ:
Θεέ, συχώρασε,
σῶσε με ὡς ὁ μόνος σπλαχνικός).

(Ἰδιόμελο Αἰνῶν Κυριακῆς τῆς Ἀπόκρεω).

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

- 1) Τί ἀναμένει καὶ τί ἐλπίζει ὁ χριστιανός;
- 2) Ποία εἶναι ἡ παιδευτικὴ σημασία τῆς πίστεως στὸν ἐρχόμενο Χριστό;